

Kainuun Etu Oy:n toiminnan päättymisen vaikutukset ja yhtiön hallinnoimien kansainvälisten hankkeiden uudelleen organisointi

129/00.04.01/2020

MH § 177

Kainuun Etu Oy:n omistajakuntien kunnan- ja kaupunginhallitukset ovat kesän ja syksyn 2020 aikana päättäneet olla uusimatta Kainuun Etu Oy:n osakassopimusta vuoden 2021 alusta alkaen. Kainuun Edun toiminnan loppuminen vaikuttaa Kainuun liittoon usealla eri tavalla riippuen liiton roolista Kainuun Edun hanketoimintaan:

- Kainuun liitto on toiminut osassa hankkeista rahoittajana (kansallista ja EAKR-rahoitusta)
- Kainuun liitto on toiminut kumppanina Kainuun Edun hallinnoimissa hankkeissa
- Kainuun Etu toimii koordinaattorina tai osatoteuttajana kv. hankkeissa, joita Kainuun Edun hallitus on esittänyt siirrettäväksi Kainuun liiton toteutettavaksi
- Kainuun Edun muutkin hankkeet liittyvät Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanoon.

Kainuun Etu Oy:lla on käynnissä hankkeita, jotka jatkuvat vuodenvaihteen 2020 – 2021 yli. Omistajakuntien päätös tarkoittaa, että vuodenvaihteen yli jatkuville hankkeille tulee löytää uusi hallinnoija tai keskeyttää ne. Omistajakunnat ovat kirjanneet päätöksiinsä toimivansa aktiivisesti sen hyväksi, että vuonna 2021 jatkuvat Kainuun Etu Oy:n hallinnoimat kehittämishankkeet siirtyvät tarvittaessa soveltuvasti muille hanketoimijoille ilman katkoksia niiden toiminnassa.

Kainuun liitto rahoittaa Kainuun Etu Oy:lle I4B - Ideasta bisnekseksi EAKR-hanketta, jonka kokonaisbudjetti on 1.093.700 € (EAKR-rahoitus 75 % ja kuntarahoitus 25 %) ja toteutusaika 1.9.2018 - 31.8.2021 sekä maakunnan kehittämisrahasta rahoitettavaa Arctic Lakeland Kainuu - tuotteistaminen ja pilotointi -hanketta, joka päättyy vuoden 2020 lopussa, mutta jota on suunniteltu jatkettavaksi käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa vuoden 2021 alkupuolella. Kainuun liitto varautuu jatkamaan po. hankkeen loppuun toteutuksen liiton omana toimintana. Kainuun liiton välittämän siltasopimuksen hankerahoituksen suuntaamisessa Kainuun Edun toiminnan loppuminen on otettu huomioon siten, että Kainuun Yrittäjät ry on ottanut hallinnoitavaksi ja toteutettavaksi Kainuun Edun alun perin suunnittelemaat hankkeet.

Kainuun Etu Oy on koordinaattorina tai osatoteuttajana yhteensä seitsemässä (7) kansainvälisessä hankkeessa, joita rahoitetaan Interreg Europe tai Rajat ylittävän yhteistyön (Cross-border cooperation, Karelia CBC) ohjelmista ja jotka kaikki jatkuvat vuoden vaihteen 2020 – 2021 yli. Kainuun Etu Oy:n hallitus on pyytänyt Kainuun liittoa selvittämään mahdollisuuksiaan ottaa hallinnoitavakseen Kainuun Etu Oy:n kansainvälisiä hankkeita.

Kainuun liiton virasto on valmistellut maakuntahallitukselle esityksen Kainuun liitolle hallinnoitavaksi siirrettävistä Kainuun Etu Oy:n kansainvälisistä hankkeista. Esitys toimitetaan hallituksen jäsenille nähtäväksi hallituksen kokouksessa. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas valmistele ehdotuksen.

Kainuun etu on aktiivisesti hakenut ja onnistunut saamaan paljon EU:n kansainvälistä kehittämisrahoitusta maakuntaan. Kainuun liiton budjetissa ja henkilöresursseissa ei ole huomioitu Kainuun edun kansainvälisen toiminnan ottamista pysyvästi osaksi liiton toimintaa. Kansainvälisen toiminnan volyymin lisääminen edellyttää Kainuun liiton budjettiin lisäresursointia, mikä voisi aikaisintaan toteutua vuotta 2022 koskevissa raamineuvotteluissa syksyllä 2021.

Kainuun Edun ohella yritysten tarvitsemia neuvontapalveluja Kainuussa tarjoavat kunnat, Kainuun ELY-keskus ja TE-toimisto, Kainuun Yrittäjät ry sekä erityisesti maaseutuyritysten neuvontapalveluja Pro Agria, Maa- ja kotitalousnaiset sekä Leader-ryhmät. Kunnat ovat vahvistaneet omia yrityspalvelujaan ja ottaneet käyttöön sähköisiä yritystoiminnan kehittämispalveluja sekä yrityspalveluseteliratkaisuja. Kainuun Etu Oy:n yrityspalvelut ovat olleet pitkälti hankerahoitteisia ja niiden volyymi on vaihdellut hankevolyymin vaihtelun mukaisesti. Kainuun etu on ollut myös yritysten keskustelukumppani sekä tarjonnut yrityksille sparrausta ja vertaistukea, tämän kaltaisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen on erityisen tärkeää monien yritysten taistellessa olemassa olostaan koronan luomien vaikeuksien keskellä. Koronakriisin vaikutuksesta yrityspalvelujen verkoston yhteistyötoiminta onkin tiivistynyt ja organisoitunut aiempaa systemaattisemmin Kainuun Yrittäjät ry:n koordinoimana.

Kainuun Etu Oy on tehnyt pitkään työtä investointien saamiseksi maakuntaan. Invest in Kainuu -toiminnan jatkuvuus Kainuussa pitää turvata. Kunnat (esim. Kajaani) ottavat entistä aktiivisemmän roolin investointien houkuttelussa. Invest in Kainuu toiminnan lisääminen osaksi Kainuun liiton normaalia budjettirahoitteista toimintaa edellyttää lisäresursointia budjettiin. Liiton ensi vuoden 2021 budjettiin tätä ei ole enää mahdollista lisätä. Investointikysymysten tuloksellinen hoitaminen korostuu myös Kainuussa seuraavien kolmen vuoden aikana, kun EU:n ja kansallisia koronaelvytysvaroja saadaan käyttöön. Jotta elvytysrahat pystytään hyödyntämään investointeihin, maakun-

nassa tarvitaan nopeasti toteutettavia investointihankkeita.

Kainuun Etu Oy on ollut vuosien ajan hankevolyyymiltään maakunnan suurimpia hanketoimijoita. Vuoden 2020 alussa Kainuun Etu Oy:n hankkeiden kokonaisbudjetti oli yli 4 miljoonaa euroa. Kainuun edun toiminnan päättyminen jättää Kainuun osaavien hanketoimijoiden joukkoon merkittävän aukon. Se pitää tavalla tai toisella kompensoida, jotta maakuntaan kohdennettavat EU:n ja kansalliset aluekehitysvarat saadaan optimaalisesti hyödynnettyä. Koronan elvytystoimet suuntaavat seuraavien kolmen vuoden aikana Kainuuseenkin merkittävästi kehittämisrahoitusta, joka pitää pystyä tuloksellisesti ja vaikuttavasti alueella hyödyntämään.

Vaikka Kainuun Etu oy:n toiminta loppuu, on selvää että sen työpanos ja tarjoamat palvelut elinkeinojen ja yritysten kehittämiseen, investointien edistämiseen sekä hankkeiden toteuttamiseen tulee jotenkin saada Kainuussa jatkumaan. Hankerahoituksen välittävän viranomaisen näkökulmasta on myös merkittävää, että hanketoteutus ei maakunnassa liikaa keskity, vaan hankevalinnassa säilyy terve kilpailu.

Kokouksessa keskustellaan laajemmin Kainuun Edun toiminnan päättymisen vaikutuksista maakuntaan ja niiden huomioimisesta Kainuun liiton toiminnassa. Maakuntaohjelmaan liittyen Kainuun Edun toteutusvastuulla on Invest In Kainuu –toiminnan lisäksi ollut Kainuun kasvurahaston valmistelu, jonka edistämisvastuu on kiireellisesti selvitettävä.

Lisätietoja asiasta antavat aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas puh. 040 574 0804 ja maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käsittelee Kainuun liiton viraston tekemän esityksen Kainuun liitolle hallinnoitavaksi siirrettävistä Kainuun Etu Oy:n kansainvälisistä hankkeista, tekee siihen tarpeelliseksi katsomansa muutokset, päättää asiasta ja valtuuttaa Kainuun liiton viraston tekemään päätöksen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Maakuntahallitus keskustelee Kainuun Edun toiminnan päättymisen vaikutuksista maakuntaan ja siitä, miten vaikutukset huomioidaan Kainuun kehittämisessä. Aiheesta saatu informaatio ja käyty keskustelu merkitään tiedoksi.

Maakuntajohtajan muutettu ehdotus kokouksessa:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Kainuun liiton viraston tekemän

esityksen Kainuun liitolle hallinnoitavaksi siirrettävistä Kainuun Etu Oy:n kansainvälisistä hankkeista ja päättää jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessa.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan muutetun ehdotuksen.

Merkittiin, että Kainuun Etu Oy:n hallituksen puheenjohtaja Seppo Räisänen oli kutsuttuna läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

MH § 202

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli 23.10.2020 maakuntahallituksen kokouksessa Kainuun Edun hankkeita, jotka ovat mahdollista siirtää Kainuun liiton hallinnoitavaksi. Näiden lisäksi vireillä on kaksi uutta rahoitusasiaa, joihin tarvitaan ennakkopäätös. Toinen näistä on Kainuun liiton maakunnan kehittämisrahasta rahoittaman Arctic Lakeland brändäyshankkeen loppuun saattaminen, jota Kainuun Etu on esittänyt Kainuun liitolle hallinnoitavaksi.

Lisäksi on ratkaistava TEM:n Kainuun Edulle yritystoiminnan kansainvälistämiseen myöntämän määrärahan jäljellä olevan osan (126 000 euroa) siirto Kainuun liitolle. Kainuun Edun hallitus on pyytänyt Kainuun liittoa ottamaan hallinnoitavakseen po. määrärahan ja Kainuun Etu on tehnyt siirtoa koskevan anomuksen työ- ja elinkeinoministeriölle, mutta ministeriön päätös ei ole vielä tiedossa. Kainuun liitolla on valmius ottaa määräraha hallinnoitavakseen, mutta liitto ei ole ensi vuoden budjetissaan varautunut sitä itse hankkeistamaan. TEM:n avustuksesta voidaan myöntää maksimissaan 80 %:n tuki. Mikäli siirto Kainuun liitolle toteutuu, liitto myöntää siitä rahoituksen tukikelpoiselle hanketoteuttajalle hakemuksen perusteella avustuksen myöntämisessä määritellyyn käyttötarkoitukseen kohdistuvan hankkeen toteuttamiseen. Mahdollisen määrärahan siirron jälkeen sen käytölle pitää vielä tämän vuoden aikana hakea jatkoaikaa. Määrärahan nykyinen käyttöaika päättyy vuoden 2020 loppuun. Jatkoaikakin voi ulottua enimmillään vuoden 2021 loppuun, koska kyseessä on siirtomääräraha ja se pitää olla käytettynä ja käyttö raportoituna vuoden 2021 loppuun mennessä.

Maakuntahallitus jatkaa edellä mainittujen asioiden käsittelyä.

Kainuun liitto on suunnitellut Kainuun Edun kansainvälisten hankkeiden hallinnointivastuun ottamisen 23.10.2020 kokouksessa esitetyn ratkaisun mukaisesti. Kunkin hankkeen hallinnoinnin siirtämisestä tulee lisäksi aina erikseen sopia hankkeen rahoittajan kanssa.

Kokouksessa jaetaan maakuntahallituksen jäsenille esityksen pohja-aineisto, jossa on suunnitelma kv-hankkeiden siirrosta, Arctic Lakeland -hankkeen sekä TEMn määrärahan hallinnoinnista vuoden vaihteen 2020 – 2021 jälkeen.

Lisätietoa asiasta antavat maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 ja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy Kainuun Etu Oy:n kansainvälisten hankkeiden, Arctic Lakeland -hankkeen sekä TEM:n määrärahan siirtämisen Kainuun liiton hallinnoitavaksi ja valtuuttaa viraston tekemään asian vaatimat toimenpiteet.

Maakuntahallitus:

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi Kainuun Etu Oy:n kansainvälisten hankkeiden siirtämisen Kainuun liiton hallinnoitavaksi ja valtuutti viraston tekemään asian vaatimat toimenpiteet.

Maakuntahallitus päätti myös, että pöytäkirjaan kirjataan listaus siirtävistä hankkeista sekä niiden kokonaisrahoituksista ja omavastuuosuuksista.

Kainuun Etu Oy:ltä siirtyvät kv-hankkeet:

Hankkeen nimi	Kainuun liitolle tuleva rahoitus 2021 - €	Kainuun liiton omarahoitus 2021 - €	Toteutusaika
Bridges, Interreg Europe	17 190	968	01.04.2019-31.03.2021
SKILLS+, Interreg Europe	24 208	1 089	01.04.2019-31.03.2021
STOB Regions, Interreg Europe	27 855	1 253	01.01.2020-31.12.2021
EcoRIS3, Interreg Europe	23 212	1 045	01.01.2020-31.12.2021
Cinnamon, CBC	130 684	5 881	01.10.2018-31.03.2021
Logoka, CPC	73 571	3 311	17.01.2020-30.06.2022

Lisäksi maakuntahallitus hyväksyi Arctic Lakeland -hankkeen siirtämisen Kainuun liiton hallinnoitavaksi ja valtuutti viraston tekemään asian vaatimat toimenpiteet. Arctic Lakeland Kainuu -tuotteistaminen ja pilotointi 2020 -hankkeesta Kainuun liitolle siirtyvä rahoitus on 60 000 euroa ja hankkeen Kainuun liitolta edellyttämä omarahoitus on 5000 euroa. Arctic Lakeland -hankkeen toteutusaika on 20.11.2019 - 31.05.2021.

Lisäksi maakuntahallitus hyväksyi työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) Kainuun Etu Oy:lle yritystoiminnan kansainvälistämiseen myöntämän määrärahan (eduskunnan yleisavustus) jäljellä olevan osan, 126 185 euroa, siirtämisen Kainuun liiton hallinnoitavaksi ja valtuutti viraston tekemään asian vaatimat toimenpiteet. Siirron toteutuminen edellyttää, että TEM hyväksyy Kainuun Etu Oy:n siirtoanomuksen. Kainuun liitto voi ottaa määrärahan hallinnoitavakseen vuoden 2021 alussa, mutta liitto ei ole vuoden 2021 budjetissa varautunut sitä itse hankkeistamaan. Mikäli siirto Kainuun liitolle toteutuu, liitto voi myöntää TEM:n avustuksesta rahoituksen (maksimissaan 80 %:n tuki) tukikelpoiselle hanketoteuttajalle rahoituksen määrärahan alkuperäiseen käyttötarkoitukseen.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Tämän asian käsittelyn jälkeen pidettiin tauko klo 11.08 - 11.19.

Ote

Kainuun Etu Oy